

چکیده ی مطالب درس پنجم:

این مبحث را می توان بصورت موارد زیر خلاصه کرد:

- کودکی که از مادر متولد می شود
- ۱- رحمت الهی را به خانه می آورد.
 - ۲- شادی و نشاط را در خانواده می پراکند.
 - ۳- نهال عشق و محبت را در دل پدر و مادر می پرورد.

- انسان در دوره ی جوانی و نوجوانی به این موارد دسترسی پیدا می کند: ۱- احساس استقلال می کند. ۲- توانایی های جدیدی در خود می یابد. ۳- جدی بودن زندگی را لمس می کند. ۴- در می یابد که زندگی آینده اش به تصمیم های امروز او وابسته است. ۵- سرد و گرم زمانه را می چشد.
- انسان ها معمولا در برخورد با مرگ دو دیدگاه دارند
- ۱- مرگ پایان زندگی است.
 - ۲- مرگ آغاز حیات برتر است.

- پیامد های دیدگاه اول: گروهی این زندگی چند روزه، برایشان بی ارزش می شود؛ بنابراین: ۱- به یأس و ناامیدی دچار می شوند. ۲- شادابی و نشاط زندگی را از دست می دهند. ۳- از دیگران کناره می گیرند. ۴- به انواع بیماری های روحی دچار می شوند.
- گروهی دیگر نیز، غفلت و بی خبری در پیش می گیرند و خود را به هر کاری سرگرم می سازند تا آینده تلخی را که در انتظار دارند، فراموش کنند.
- پیامد های دیدگاه دوم:

- اولین پیامد این نگرش
- ۱- بیرون آمدن زندگی از بن بست.
 - ۲- باز شدن پنجره امید و روشنایی، به روی انسان.
 - ۳- ایجاد شور نشاط و انگیزه ی فعالیت و کار در زندگی.
 - ۴- این انسان دارای انرژی فوق العاده و همّت خستگی ناپذیر است.

۲- اثر دیگر این نگرش، نترسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در راه خداست. آنان که آرزوی مرگ نمی‌کنند و از خداوند عمر طولانی می‌خواهند که بتوانند در این جهان، با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها با اندوخته کامل‌تر، خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند.

بررسی صفحه ی ۵۴:

۱- کدام گرایش درونی است که این دو گروه را به بی‌توجهی به مرگ یا ترس و اضطراب از مرگ می‌کشاند؟

الف) میل به جاودانگی: هر انسان در نهاد خویش، اشتیاق به زندگی جاوید دارد، کسانی که مرگ را پایان زندگی خویش می‌دانند، سخت از آن هراس دارند و آن را تلخ‌ترین واقعیت حیات خویش می‌شمارند. این نوع نگرانی از مرگ، زائده‌ی میل به جاودانگی است، این گروه یأس و ناامیدی سراغشان آمده و همه چیز برایشان بی‌ارزش می‌شود.

ب) میل به لذت‌های زودگذر دنیوی: گروهی هستند که هرچند منکر آخرت و حیات جاوید نیستند، ولی هیچ‌گاه ایمان بصورت جدی در باور آنها نهادینه نشده و اهل تفکر نبوده‌اند و این گروه مشغول سرگرمی‌ها و لذت‌های زودگذر دنیا شده و از اهداف اصلی زندگی خویش، غافل گشته‌اند.

۲- آیا گروهی که راه بی‌توجهی و غفلت از مرگ را در پیش می‌گیرند، شیوه‌ی درستی را انتخاب کرده‌اند؟ چرا؟ خیر، اگر آنها درست بیاندیشند و به وجدان و داوری عقل خود مراجعه کنند، به خوبی در می‌یابند که، اولاً جهان بر اساس حق آفریده شده و نظام‌هایی بر آن حاکم است و بیپوده خلق نشده است. ثانیاً این جهان رو به فنا و نیستی است و جهان دیگری که سرای بقاء و جاوید است بعد از این جهان می‌باشد و آلاً آفرینش جهان معنا نداشت، ثالثاً کسانی که در دنیا سرگرم لذت‌های زودگذر شده و با غفلت از عوامل سعادت اخروی، زندگی برتر را فراموش می‌کنند، از زیان‌کارترین و پشیمان‌ترین انسان‌ها خواهند بود.

اندیشه و تحقیق صفحه ۵۹:

۱- چرا برخی از افراد با این که بیان می‌کنند آخرت را قبول دارند و از لحاظ فکری آن را پذیرفته‌اند، تلاش چندانی برای آن جهان نمی‌نمایند و در زندگی خود به گونه‌ای عمل می‌کنند که گویی آخرتی در پیش نیست؟ زیرا ممکن است، کسانی بر حسب عادت و یا تقلید یا صرفاً به لحاظ نظری، پذیرفته باشند که آخرتی هست، اما در عمل، پایبندی چندانی بدان نداشته و اهل گناه و فساد باشند، اینان در حقیقت دارای ایمان قوی نیستند و معاد را صرفاً به زبان می‌آورند یا حداکثر در اندیشه قبول دارند و قلباً بدان نگروده‌اند.

۲- آیا توجه به آخرت لزوماً بی‌توجهی به دنیا و عقب‌ماندگی را در پی دارد؟ خیر، اعتقاد به آخرت نه تنها سبب عقب‌ماندگی نیست، بلکه باعث تصحیح زندگی و در پیش گرفتن اخلاق الهی می‌شود.

۳- با مطالعه و دقت در آیات ۳۲ تا ۳۷ سوره ی مؤمنون، توضیح دهید این آیات بیانگر کدام تفکر درباره ی مرگ است؟ این آیات بیانگر عدم اعتقاد کفار به آخرت و منحصر کردن زندگی به همین زندگی دنیایی است.

پیام و نکات آیات:

احقاف، ۳:

- ۱- آیه ی شریفه ناظر بر هدفمند بودن خلقت است.
- ۲- یک از انداز های الهی که مورد بی توجهی کافران قرار می گیرد، مرگ و آخرت است.

عنکبوت، ۲۰:

- ۱- از سیر و تفکر در زمین، به اراده و مشیت خداوند در آفرینش دنیا و آخرت پی می بریم.
- ۲- زندگی دنیا اگر بدون توجه به آخرت باشد، بیهوده و بی ارزش خواهد بود.

جاثیه ۲۲:

- ۱- آیه ی شریفه ناظر بر هدفمند بودن نظام آفرینش است.
- ۲- خداوند متعال، این جهان را بر پایه ی حق قرار داد تا به هر کس در برابر اعمالی که انجام داده است، جزاء و پاداش داده شود.
- ۳- در جزاء و پاداش اخروی، ظلم امکان پذیر و قابل تصور نیست.

یونس ۷ و ۸:

- ۱- فرجام غفلت از آیات خدا و تکیه داشتن بر زندگی دنیا؛ دوزخ است.
- ۲- آیه بیانگر سرنوشت کسانی است که مرگ را پایان زندگی می دانند و لقاء و دیدار پروردگار را انکار می کنند.
- ۳- غفلت از خدا و همچنین آخرت، معلول رضایت و خوشنودی از دنیا و وابستگی به آن می باشد.

سوره کهف ۱۰۳ و ۱۰۵:

- ۱- نتیجه ی کفر به آیات پروردگار و معاد، بی اثر شدن کارهای دنیایی و بی نصیبی از میزان وارزش در قیامت است.
- ۲- کسانی که به نشانه های خدا و ملاقات او کفر ورزیدند، اعمالشان تباه است و در روز قیامت میزان وارزشی ندارند.

۳- زیان کارترین مردم، کسانی هستند که سعی و تلاششان (اعمالشان) گم (تباه) شده است و درباره خود فکر می کنند که بهترین عملکرد را دارند.

عنکبوت، ۶۴:

۱- آیه به تفاوت مهمی میان دنیا و آخرت، اشاره دارد و آن اینکه دنیا جز سرگرمی و بازیچه نیست و زندگی واقعی در آخرت است.

۲- انسان نباید دنیا را هدف اصلی قرار بدهد، بلکه هدف اصلی انسان باید آخرت باشد.

مائده، ۶۹:

۱- از پیامد های ایمان به معاد، نترسیدن از مرگ و ایجاد شور و نشاط و انگیزه ی فعالیت و کار در زندگی است.

۲- رهایی از بیم و اندوه، معلول ایمان به خدا و آخرت و انجام عمل صالح است.

۳- کسانی که به خدا و آخرت ایمان دارند، در این جهان دچار حزن و ترس از عاقبت زندگی خود نمی شوند.

اسراء، ۱۹:

نتیجه ی سعی و تلاش برای سرای آخرت، برخورداری از یک زندگی نتیجه بخش و پر شور است.

ردیف	پیام	سوره/آیه
۱	چرا خداوند فرموده؛ آفرینش جهان جز بر پایه ی حق نیست؟ چون این جهان در جایگاه درست خود واقع شده و بر اساس آن ارزش گذاری می شود، پس هر کس به نتیجه ی عمل خود می رسد و هیچ چیز تباه نمی شود.	جائیه/ ۲۲
۲	آیا خداوند فقط همین دنیا را آفریده است؟ خیر، سرای آخرت را هم آفریده است.	عنکبوت/ ۲۰ و ۶۴
۳	یکی از نتایج بر حق بودن خلقت جهان که به انسان مربوط می شود، چیست؟ تا هر کس پاداش یابد بدان چه عمل کرده است و کسی مورد ستم واقع نخواهد شد.	جائیه/ ۶۲
۴	چه تفاوت های مهمی میان دنیا و آخرت وجود دارد؟ دنیا کوچک است	جائیه/ ۲۲

کَهف/۱۰۳ و ۱۰۵ عَنْكَبُوت/۶۴ اسراء/۱۹	و آخرت وسیع، دنیا محل گذر است و آخرت محل توقف، دنیا محل کشت است و آخرت محل برداشت، دنیا بازیچه است و آخرت عین واقعیت و حقیقت، دنیا نمی تواند نتیجه یا پاداش را بطور کامل بدهد یا مجازات کند، در آخرت هر کس به پاداش یا مجازات کامل خود می رسد و دنیا محل عمل است و آخرت محل نتیجه ی عمل.	
مائده/۶۹	چه کسانی در جهان دچار حزن و ترس از عاقبت زندگی خود نمی شوند؟ کسانی که به خدا ایمان آورند و به آخرت مؤمن باشند و عمل صالح انجام دهند.	۵
اسراء/۱۹	چگونه می توان یک زندگی نتیجه بخش و پرثمر داشت؟ در صورتی که مؤمن باشد و نهایت کوشش را برای آخرت انجام دهد.	۶

سوره/آیه	پیام	ردیف
احقاف/۳	یکی از انذار هایی که مورد بی توجهی کافران قرار می گیرد، کدام است؟ این که آسمان ها و زمین و آنچه مابین آن است، به حق آفریده شده و برای همه سرآمد مشخص شده است.	۱
عَنْكَبُوت/۶۴	زندگی دنیا، اگر بدون توجه به آخرت باشد، چگونه خواهد بود؟ سرگرمی و بازیچه.	۲
کَهف/۱۰۳ و ۱۰۵	زیان کار ترین مردم چه کسانی هستند؟ و اینان در مورد خود چه فکر می کنند؟ آنان که زندگیشان را در راه زندگی دنیا تباه کرده اند. آنان گمان می کنند بهترین عملکرد را دارند.	۳